

13.04.2022

Kansliapäällikkö

---

90 §

Lausunto kansallisesta yritys vastuusääntelyä koskevasta arviomuistiosta

HEL 2022-005269 T 03 00 00

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/27236/2020

Päätös

Kansliapäällikkö päätti antaa Työ- ja elinkeinoministeriölle seuraavan lausunnon kansallisesta yritys vastuusääntelyä koskevasta arviomuistiosta.

Päätöksen perustelut

Arviomuistio asianmukaisen huolellisuuden veloitteesta, Kansallisen yritys vastuulain arviointia

Yleisesti arviomuistiosta

Työ- ja elinkeinoministeriön laatima arviomuistio kartoittaa, millainen suomalaisia yrityksiä koskevan asianmukaisen huolellisuuden veloitteen sisältö voisi olla kansallisessa lainsäädännössä. Arviomuistiossa arvioidaan yleisellä tasolla, millaisia lainsäädännöllisiä vaihtoehtoja veloitteen toteuttamiseksi voisi olla olemassa. Asianmukaisella huolellisuudella tarkoitetaan prosessia, jolla yritykset tunnistavat, ehkäisevät ja lieventävät niiden omasta toiminnasta, toimitusketjuissa ja muissa liiketoimintasuhteissa aiheutuvia todellisia ja mahdollisia haitallisia vaikutuksia ja kertovat, miten ne hallinnoivat vaikutuksia sekä korjaustoimenpiteistä huolehtimista tai yhteistyön tekemistä tarvittaessa. Lainsäädännössä säädettäisiin tarkemmin sanotun prosessin sisällöstä ja yrityksiltä edellytettävistä toimenpiteistä. Arviomuistiossa ei esitetä konkreettisia lainsäädännöllisiä ratkaisuja.

Asiat, joita pyritään edistämään ovat kannatettavia. Arviomuistio on kuitenkin laadittu samaan aikaan kun käynnissä on yritys vastuudirektiivin valmistelu Euroopan Unionissa. Kansallisen yritys vastuusääntelyn tarvittavuus tulisi ratkaista vasta kun EU:n velvoittava yritys vastuusääntely on tullut voimaan.

Kansalliseen yritys vastuusääntelyyn ryhtymisestä

Helsingin kaupungin näkemyksen mukaan kansallisen sääntelyn tarpeellisuutta on ryhdyttävä arvioimaan vasta kun EU tasoinen yritys vastuusääntely on tullut voimaan ja sen toimivuudesta on saatu tietoa. Suomen ei tule ryhtyä soveltamaan tiukempaa kansallista sääntelyä verrattuna muihin Euroopan unionin jäsenvaltioihin nähden, jollei sen

13.04.2022

Kansliapäällikkö

---

vaikutuksista ole selkeää näyttöä. Tiukempi sääntely voi vaikuttaa negatiivisesti Suomessa toimivien yritysten kansainväliseen kilpailukykyyn.

Lainsäädännöllisiin toimiin, joiden vaikuttavuuden epäillään jo säädösvalmistelun aikana olevan heikko, ja joista aiheutuu merkittäviä hallinnollisia lisävelvoitteita suomalaisille toimijoille ei tulisi ryhtyä. Myöskään sellaisia vastuita ja velvoitteita ei tule lainsäädännöllä asettaa, joiden toteutumiseen toimijat eivät omilla toimillaan käytännössä voi vaikuttaa. Kuten arviomuistiossakin todetaan, suomalaisia yrityksiä koskevan sääntelyn vaikutukset voisivat olla hyvin rajallisia kansainvälisissä toimitusketjuissa verrattuna siihen, että kyseessä olisi kaikkia EU-alueen yrityksiä koskevat velvoitteet. Sisämarkkinoiden toimivuuden kannalta ei ole tarkoituksenmukaista, että eri EU-maat päätyvät erilaisiin vaatimuksiin yritysvastuusääntelyssä.

Esitetyt sääntelyvaihtoehdot (velvoitteen sisältö, soveltamisala ja seuraamusjärjestelmä)

Tässä vaiheessa ei oteta vielä kantaa eri sääntelyvaihtoehtoihin, koska lainsäädännölliset ratkaisuvaihtoehdot eivät ole vielä selkeitä ja täsmällisiä. Kaupunkien hankintayksiköille ei tule kuitenkaan säätää lisävelvoitteita mahdollisesta yritysvastuusääntelystä johtuen, koska hankintayksiköiden on tehokkaasti pystyttävä ostamaan kilpailutusten kautta tuotteita/palveluita ja urakoita, joita julkinen sektori tarvitsee tehtävienensä hoitamiseksi. Hankintayksiköiden velvoitteiden lisääminen hidastaa hankintaprosesseja. Lisäksi hankintayksikön mahdollisuudet valvoa toimitusketjuja ovat käytännössä rajalliset.

Esitetyt sääntelyn ihmisoikeus-, ympäristö- ja yritysvaikutukset

Arviomuistiossa todetaan, että tieteellistä tutkimusta asianmukaista huolellisuuden velvoitetta koskevan sääntelyn ihmisoikeus- ja ympäristövaikutuksista ei ole vielä tehty, joten sääntelyn vaikutuksiin ei oteta erikseen kantaa.

Laissa säädettävällä asianmukaisen huolellisuuden velvoitteella olisi merkittäviä yritysvaikutuksia. Lähtökohtana voidaan pitää sitä, että uusi asianmukaisen huolellisuuden velvoite aiheuttaisi yrityksille kustannuksia, joita syntyy sekä hallinnollisen taakan lisääntymisestä, että liiketoiminnallisista kuluista. Kansallinen sääntely, joka olisi tiukempi kuin muissa jäsenvaltioissa voi aiheuttaa Suomen kilpailukykyyn heikentymistä ja olla omiaan vähentämään Suomen houkuttavuutta sijoittautumiskohteena. Tästä syystä erillisen kansallisen sääntelyn tarpeellisuutta on huolellisesti arvioitava.

Lisätiedot

Tanja Mansikka, johtava kaupunginasiamies, puhelin: 310 33242

13.04.2022

Kansliapäällikkö

---

tanja.mansikka(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 18.3.2022
- 2 Lausuntopyyntö 18.3.2022, liite, arviomuistio

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Työ- ja elinkeinoministeriö

13.04.2022

Kansliapäällikkö

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1 MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 90 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

13.04.2022

Kansliapäällikkö

Sami Sarvilinna
kansliapäällikkö

Antti Peltonen
va. hallintojohtaja

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 14.04.2022.